

S.D.E.

B. LIB. & INFORMATION SCIENCE (2014 COURSE) :

WINTER - 2017

SUBJECT: LIBRARY MANAGEMENT

Day: Thursday
Date: 26/10/2017

~~W~~-2017-4031

Time: 03.00 P.M. To 06.00 P.M.
Max Marks: 70

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
  - 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
-

Q.1 Explain Taylor's principles of management. (12)

OR

Describe the importance of planning in library management.

Q.2 Explain the process of charging and discharging system in library. (12)

OR

Explain the need of TQM in a library.

Q.3 Attempt any **TWO** of the following: (14)

- a) Explain the necessity of library budget. Give examples.
- b) Elaborate the objectives of library committee.
- c) State the advantages and disadvantages of stock verification.

Q.4 Attempt any **TWO** of the following: (14)

- a) State briefly the points to be covered in the annual report of a library.
- b) Explain the necessity of book selection tools. Give examples.
- c) Discuss in brief the contents of the Accession Register.

Q.5 Write short notes on any **THREE** of the following: (18)

- a) Library rules
- b) Library co- ordination
- c) University library building
- d) Training of library staff
- e) Enemies of books

* * *

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१ टेलर यांची व्यवस्थापनाची तत्त्वे स्पष्ट करा. (१२)

किंवा

ग्रंथालय व्यवस्थापनातील नियोजनाचे महत्त्व विशद करा.

प्र.२ ग्रंथालयातील ग्रंथ देवघेव प्रक्रिया स्पष्ट करा. (१२)

किंवा

ग्रंथालयात संपूर्ण गुणवत्ता व्यवस्थापनाची गरज स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१४)

- अ) ग्रंथालय अंदाजपत्रकाची आवश्यकता स्पष्ट करा. उदाहरणे द्या.
- ब) ग्रंथालय समितीची उद्दिष्ट्ये विशद करा.
- क) ग्रंथालयातील साहित्य परिगणनाचे फायदे व तोटे सांगा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१४)

- अ) ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालात कोणकोणत्या गोष्टींचा समावेश असावा थोडक्यात लिहा.
- ब) ग्रंथनिवडीच्या साधनांची आवश्यकता स्पष्ट करा. उदाहरणे द्या.
- क) दाखल नोंद वहीच्या घटकाविषयी चर्चा करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा. (१८)

- अ) ग्रंथालयाचे नियम
- ब) ग्रंथालय समन्वय
- क) विद्यापीठ ग्रंथालय इमारत
- ड) ग्रंथालय सेवक प्रशिक्षण
- इ) ग्रंथाचे शत्रू

* * * *